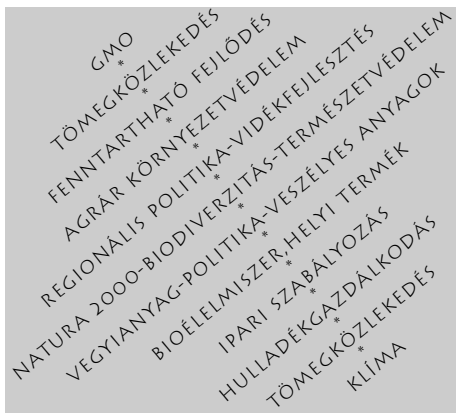

KÖRNYEZETPOLITIKAI HÍREK AZ EURÓPAI UNIÓBÓL

JÓ MÉRLEGGEL ZÁRT AZ OSZTRÁK EU ELNÖKSÉG, ÚJ KÖRNYEZETPOLITIKAI CÉLOKKAL TELVE AZ ÚJ FINN VEZETÉS

ÚJ GENERÁCIÓS KÖRNYEZETPOLITIKÁT AKAR AZ ÚJ FINN EU ELNÖKSÉG

Az "új generációs környezetpolitikáról" szóló vita elindítása a 2006 júliusától az év végéig tartó finn EU Elnökség fő témája. A finnek szerint azért van szükség az új megközelítésre, mert a globalizáció, a fenntarthatatlan termelési és fogyasztási mintázat nagy terhet ró a természetes ökoszisztémákra és gazdasághoz szükséges forrásainkra, így a globális gazdaság szövete szétszakadhat.

A finn minisztérium egy vitaindító dokumentumot állított össze többek között az ENSZ Millenniumi Ökoszisztéma Jelentése és az Európai Környezeti Ügynökség "Környezeti kitekintése" alapján. Az anyag három kulcs célkitűzésre épül: a természeti erőforrások fenntartható használata, az "egy bolygó" környezetpolitika és a hatékonyabb döntéshozatal. A finn Turkuban július 14-16 között tartott környezetvédelmi miniszteri informális találkozón e téma mellett a 6. Környezetvédelmi Akcióprogram időközi felülvizsgálatáról és az európai természeti erőforrások stratégiája előrehaladásáról tárgyalnak.

1. TÖBBET KEVESEBBŐL

A természeti erőforrások fenntartható használata (az árak és szolgáltatások teljes életciklusán belül), az anyag-áramlás és a forráshasználat szétkapcsolását célozza a gazdasági növekedéstől (öko-hatékonyság). Az anyag- és energiahatékonyság környezeti, és versenyképességi szempontból is fontos. A dokumentum szerint Nemzeti célokat és stratégiát kellene minden tagállamnak felvázolnia, összhangban az egész EU által készítettendő fenntartható termelési és fogyasztási akciótervvel.

(folytatás a 2. oldalon)

A TARTALOMBÓL

AZ ÚJ EU FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS STRATÉGIA - Mennyire hiteles? 3. o
CIVIL LEVÉL A 2006. JÚNIUS 26-I EU KÖRNYEZETVÉDELMI TANÁCS TALÁLKOZÓHOZ 5. o
AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG MILLIÁRDOKAT IRÁNYZOTT ELŐ NUKLEÁRIS FÚZIÓKRA 8. o
(HULLADÉK)ÉGETŐ KÉRDÉS 9. o
ZÖLDEK LEVELE A KÖZLEKEDÉSPOLITIKÁRÓL 10. o
A BIZOTTSÁG ÚJ MEGOLDÁSOKAT KERES
AZ ÜZEMANYAG FELHASZNÁLÁS HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVELTÉSÉRE 10. o
EGYENSÚLY A KÖZLEKEDÉS ÉS A KÖRNYEZETI IGÉNYEK KÖZÖTT 11. o
AZ EU PARLAMENT TÁMOGATJA A LÉGI KÖZLEKEDÉSRE VONATKOZÓ SZÉNDIOXID-KORLÁT BEVEZETÉSÉT 12. o
POTENCIÁLISAN MÉRGEZŐ NANOANYAGOK A FÜRDŐSZOBA POLCOKON 13. o
EU TANÁCS KONTRA EURÓPAI PARLAMENT: A VESZÉLYES VEGYI ANYAGOK HELYETTESÍTÉSE ELMARAD? 14. o
SZÉGYENFOLT A HÍRNEVEN: AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG ELHANYAGOLJA A TALAJVÉDELME? 15. o
VEGYES VISSZAJELZÉSEK A TALAJVÍZ VÉDELMRŐL 15. o
AKCIÓTERV AZ EU ERDŐGAZDÁLKODÁS VERSENYKÉPESSÉGÉNEK FOKOZÁSÁRA 16. o

(folytatás az 1. oldalról)

JÓ MÉRLEGSEL ZÁRT AZ OSZTRÁK EU ELNÖKSÉG, ÚJ KÖRNYEZETPOLITIKAI CÉLOKKAL TELVE AZ ÚJ FINN VEZETÉS

2. "EGY BOLYGÓ" POLITIKA

A belső piac szükségletein alapuló jelenlegi uniós környezetpolitika áthangolása egy olyanra, amely az egész bolygót figyelembe veszi, és amely segít az ENSZ Környezetvédelmi Szervezete és a Természeti Erőforrások Testülete megalakulásában. Utóbbi adna közre a természeti erőforrásokról szóló fontos információkat, felméréseket, és előrejelzéseket, forgatókönyveket készítené a politikai és gazdasági döntésekhez. Az Egy bolygó politika indokolt, hiszen fenntarthatatlan módon termelt európai áruk szerte a világon fogyasztanak, és Európa egyre jobban függ az importált nyersanyagoktól. A termelési láncok és az árutözsdek valóban globálisak; ezért a környezetpolitikának az anyag szerint is globálisabbnak kell lennie. A védett területek globális hálózatát is szorgalmazza.

3. HATÉKONY DÖNTÉSHOZATAL

Régi és új eszközök segítségével: a jelenlegi jogszabályok és célok kombinálva hatékony piaci eszközökkel (energia-adók, környezeti adózás és más gazdasági ösztönzők) és az érintett felekkel való párbeszéddel. A fenntarthatatlan támogatások és fiskális politikák, melyek még mindig elősegítik a környezetileg káros tevékenységeket, szűnjenek meg. A környezetpolitikai célkitűzéseket integrálják más szakpolitikákba, főleg ahol a káros kibocsátások keletkeznek, pl. közlekedés, energia, mezőgazdaság.

Dokumentum:

<<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=53107&lan=fi>> (pdf-file, 215 kb)

ELISMERÉS AZ OSZTRÁK ELNÖKSÉGNEK

"Ausztria EU Elnökségének környezetvédelmi téren összességében pozitív a mérlege" - összegezte június legvégén John Hontelez, az EEB főtitkára.

Amikor Ausztria januárban átvette az EU Elnökséget, az EEB elküldte a bécsi kormánynak a Tíz Zöld tesztet. Ennek

alapján készült az elnökség leköszönésekor az alábbi értékelés (lásd a keretben). Három téma, a levegőtisztaság, a hulladék és a fenntartható fejlődés kulcsfontosságú volt. Az EU Fenntartható Fejlődés Stratégiája széleskörű folyamatban formálódott és elfogadható eredménnyel zárult. Bár gyengén kezeli a célokat és határidőket a Bizottsági és tagállami vonakodás miatt, a Stratégia már foglalkozik a közlekedés-növekedés kérdéseivel, pedig e megközelítést nem támogatta a Bizottság. Az Európai tanács örszerepét továbbra is megerősíti.

Ausztria a Levegőtisztaságról szóló tematikus stratégiának prioritást adott, és energikusan egyengette a stratégiáról és a Levegőtisztasági Direktíváról szóló vitákat. A márciusi Környezetvédelmi Tanács általánosságban hasznos állásfoglalást adott ki a Stratégiáról.

Az irányelv még mindig túl sok környezet- és egészségvédelem ellen ható jogi kikaput, következetlenséget rejt. A Hulladék Stratégia esetében az Elnökség egyértelművé

tette a Bizottság számára, hogy a megközelítésük elfogadhatatlan, főleg a hulladék-hierarchia és az újrahasznosítás kérdésében. Az EEB sajnálja, hogy nem segítették elő a közös megelőzési célkitűzéseket és nem tették helyre a bizottsági rossz tervet, amely az égetőket 'újrahasznosító berendezéseknek' sorolná be.

Az éghajlatválto-

zás ügyében sok előrelépés történt, azonban az új 8%-os bioüzemanyag-cél masszív energiaültetvény-növekedést fog szítani a környezeti kockázatok ellenére is.

A genetikailag módosított szervezetekről szóló politika újraéledt, de nem sikerült jogilag kötelező szabályokat felállítani a koegzisztenciára.

A részletes értékelés itt olvasható, tölthető le:

<http://www.eeb.org/publication/EEB-Assessment-Austrian-Presidency-280606.pdf>

Forrás: EEB, www.euractive.com.

AZ ÚJ EU FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS STRATÉGIA MENNYIRE HITELES?

dr. Gyulai Iván, Ökológiai Intézet

Az Európai Tanács 2001-ben, Göteborgban fogadta el a Közösség első fenntartható fejlődés stratégiáját. Ezt 2002-ben, Barcelonában, egy un. külső dimenzióval egészítették ki, tekintettel a Johannesburgi ENSZ csúcstalálkozóra. 2004-ben kezdődött meg a Stratégia felülvizsgálata, amely több dokumentum megszületését, majd pedig a megújult Fenntartható Fejlődés Stratégiát (FFS) eredményezte 2005 júniusában.

Az emberben az első kérdés, ami felvetődik, hogy mennyire hiteles az új stratégia?

Az Unió, rögtön az első oldalon megerősíti elkötelezettségét a fenntartható fejlődés iránt, megismétli annak brundtlandi meghatározását. Megnyugtató olvasni, hogy a közösség mindenek feletti célja a fenntarthatóság, amely meghatároz minden más uniós politikát és cselekedetet. Szép, de már régen ismert, meg nem valósult célkitűzések hangzanak el. Meg kell védeni a föld eltartó-képességét, a sokféleséget, mindezeket a demokrácia, a női egyenlőség, a szolidaritás, a szabadság és az egyenlő lehetőséget mindenkinek, elvei alapján. A legfőbb cél a növekvő jólét biztosítása a jelen és jövő nemzedékek számára. Ehhez, pedig dinamikus gazdaságra, teljes foglalkoztatottságra, magas szintű oktatásra, egészségmegőrzésre, társadalmi és területi kohézióra, környezetvédelemre, békés és biztonságos világra van szükség, amely figyelembe veszi a kulturális sokféleséget is.

Koherens stratégiát ígérnek, amely újra megerősíti a globális szolidaritás szükségességét. Négy fő célkitűzésre épül a stratégia: környezetvédelem; szociális egyenlőség és kohézió; gazdasági prosperitás; a nemzetközi felelősségnek való megfelelés. Mindezek az alapvető jogok védelmére és megvalósítására, a nemzedéken belüli és nemzedékek közötti szolidaritásra, nyitott és demokratikus társadalomra, a nyilvánosságra, a szociális és üzleti partnerek bevonására, a politikák közötti koherencia megvalósulására és jó kormányzásra, a környezeti - gazdasági - társadalmi szempontok integrációjára, a legjobb elérhető tudásra, az elővigyázatosságra, a szennyező fizet elvére alapozottak.

A koherens gondolkodás biztosítása érdekében gondoskodni kell a FFS és a Lisszaboni Stratégia összhangjának megteremtéséről, hogy azok együttesen biztosítsák a növekedést és a munkalehetőségeket. A FFS szerint a növekvő versenyképesség, a gazdasági növekedés és több munkahely esszenciális hozzájárulás a fenntarthatóság céljának megvalósulásához.

Ez az a pont, ahol hitelét veszíti a stratégia, szertefoszlik a koherens gondolkodás ígérete. Ha a fejlődés minőségi gyarapodást jelent, azaz jobbá válást, akkor miért már megint a növekedést tesszük meg célként? Vagyis nem egy új minőség, nem egy jobb társadalom, hanem egy nagyobb gazdaság a cél. De jobb lesz-e a társadalom a nagyobb gazdaságtól? A tapasztalatok szerint nem, hiszen pont ez világunk baja. S megy minden tovább, ahogyan eddig is, kijavítjuk azokat a környezeti és társadalmi problémákat, amelyeket éppen a növekvő gazdaság termelt, termel ki számunkra. Melyek ezek a kihívások a stratégia szerint?

1. KLÍMAVÁLTOZÁS ÉS TISZTA ENERGIA

A cél, hogy ne nőjön a földfelszín átlag hőmérséklete többel, mint 2°C, az ipari forradalom kezdetének hőmérsékletéhez képest. Az eszközök ismertek, azok a direktívák, amelyek a megújuló részesedésének növekedését kívánják előmozdítani az energiatermelésben. De megjelenik valami új is, amely örvendetes, nevezetesen a végső energiafelhasználás csökkentése 9%-kal 2017-ig. Ez tényleg jelentős fejlődés a gondolkodásban, már csak az hiányzik, hogy ne csak a direkt, hanem a virtuális energiafelhasználásra is vonatkozzon. Különböző ugyanúgy az energiafelhasználás exportját jelenti a fejlődő világba, mint, ahogyan eddig is. Ugyancsak töretlen az optimizmus a biomassza felhasználás jövőjét illetően is, noha egyre többen figyelmeztetnek az ezzel kapcsolatos óvatosságra, a megfontolások szükségességére. Tisztázatlan az is, hogy a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás feladatainak milyen, éppen az anyag és energiafelhasználást felerősítő hatásai lesznek, amelyek felülírhatják az energiahatékonyságból származó megtakarítások előnyeit. Az Unió itt 2020-ig 20%-os hatékonyságnövekedési potenciát lát.

2. FENNTARTHATÓ KÖZLEKEDÉS

A cél, hogy a mobilitás kielégítse a társadalom gazdasági, szociális, környezeti szükségleteit, míg minimalizálja ezek negatív hatásait mindhárom szektoron. Újra előkerül az a célkitűzés, hogy a GDP úgy nőjön, hogy közben nem nő a közlekedés mértéke, s szétváljék a közlekedés növekedése is, a környezeti degradációtól. Bár a fenntartható közlekedés nem értelmezhető a fenntarthatóság számára, hiszen a társadalmat, s nem a közlekedést kell fenntartani, ám úgy tűnik, hogy a fenntartható közlekedés fogalma visszavonhatatlanul meghonosodott a döntéshozók fogalomtárában. A megoldások sora ezen a téren is a megszo-

(folytatás a 4. oldalon)

vagy a vízi szállítási út; a javuló energiahatékonyság; az egyéni közlekedés helyett a tömegközlekedés; a jobb logisztika. Egy konkrét szám is megjelenik, amely eddig nem volt a célok között, nevezetesen a közlekedési halálesetek visszaszorítása 2010-re, a felére, 2000-hez képest.

Sajnos nem igazán esik szó arról, hogy a közlekedés növekedése olyan strukturális feltételekkel van kapcsolatban, mint a növekvő világkereskedelem, növekvő termelés és fogyasztás, valamint a települési szerkezet. Ezeknek az okoknak a megválaszolása nélkül, aligha hihető a kitűzött célok bármelyikének a teljesítése.

3. FENNTARTHATÓ TERMELES ÉS FOGYASZTÁS

A cél a fenntartható termelés és fogyasztás mintázatainak előmozdítása. A gazdasági növekedés szent tehene itt is érintetlen marad, hadd nőjön, ha nem jár növekvő környezeti degradációval. A FFS 2007 egy akcióttervet, több zöld közbeszerzést, a jó gyakorlatok megosztását, több innovációt, a környezetvédelmi technológiák akciótervének végrehajtását, információs kampányokat ígér ezen a téren.

4. GAZDÁLKODÁS A TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOKKAL

A cél elkerülni a természeti erőforrások túl használatát, felismervén az ökoszisztémák által nyújtott szolgáltatások értékét. Évi 3%-os hatékonyság javulást ígér az erőforrás-használatban, s a megújuló fenntartható szinten való használatát, főleg a biológiai források területén. Itt kerül elő a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása 2010-ig, valamint a hulladék csökkentése az életciklusban való gondolkodás által. Intézkedéseként vidékfejlesztési eszközöket, megreformált közös halászati politikát, új jogi keretek köré szervezett organikus gazdálkodást és biomassza akció tervet várhatunk. Nem találunk ezen a téren sem olyan új eszközöket, amelyek hihetővé tennék a biológiai sokféleség csökkentésének megállítását, hiszen a NATURA 2000 megvalósításától nem várható, hogy a közösség egész területén a biológiai erőforrásokat kímélő gazdálkodás valósul majd meg.

5. KÖZEGÉSZSÉG

A cél az egyenlő feltételek mellett nyújtott javuló ellátás, és a betegségek elleni védelem fokozása. Az élelmiszer-, és kémiai biztonság, a növekvő számú, életmódfüggő megbetegedések megfékezése, a lelki egészség ápolása meghatározó a célkitűzések sorában.

A Közösség sokkal nagyobb hangsúlyt kíván fektetni a betegségmegelőző akciókra, az élelmiszerbiztonság jogi szabályozására, a környezeti egészségkockázatok tudatosításra. Mindezek ellenére érdemes megjegyezni, hogy az egészségünket negatívan befolyásoló tényezőknek itt sem a végső okát kezeli a Stratégia. Nem látja, s nem látta azt a problémahálót, amely a testi, lelki, szellemi egész-

ségünk megbomlását okozza, s nem ismeri fel, hogy a jelenlegi értékrend az oka az egészségi bajainkat okozó életmódnak.

6. SZOCIÁLIS BEFOGADÁS, NÉPESSÉG ÉS NÉPVÁNDORLÁS

A cél a befogadó társadalom, amely szolidáris mind a jövő, mind a jelen nemzedékekkel, s amely biztosítja a jó életminőséget mindenki számára. A célkitűzések között szerepel, hogy csökkenteni kell a szegénység kockázatát, figyelembe kell venni a szociális háló kialakításánál a változó demográfiát, növelni kell a nők, idősek, csökkent munkaképességűek, bevándorlók munkaerő-piaci részvételét, csökkenteni kell az iskolát idejekorán elhagyó fiatalok számát. A célok végrehajtására hozandó intézkedések elégtelennek látszanak ahhoz képest, hogy a versenyre alapozott gazdaság, milyen gyorsan termeli ki a versenyben közvetve, vagy közvetlenül lemaradt, s leszakadó társadalmi rétegeket. Talán a stratégia legnagyobb ellentmondása feszül abban az elképzelésben, hogy a versenyre alapozott gazdaság kezelni képes azt a problémát, amelyet maga hozott létre.

7. GLOBÁLIS SZEGÉNYSÉG ÉS A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS KIHÍVÁSAI

A cél, hogy a Közösség világszerte igyekezzék előmozdítani a fenntartható fejlődést, s az Unió kül- és belpolitikája konzisztens legyen ezzel a globális törekvéssel. A célkitűzésekből és az intézkedésekből még mindig az a hit árad, hogy pénzzel, és az európai kultúra exportjával, beleértve az európai intézményeket is, fenntarthatóvá lehet tenni a világot.

Annak alapos átgondolása nélkül, hogy az európai kultúra és tőke milyen szerepet játszik a világ, még hagyományos környezeti viszonyt megvalósító társadalmainak lerombolásában, aligha megválaszolható a globális fenntarthatóság kérdése. Elég lenne a Közösség ökológiai lábnyomát elemzés alá vetni, hogy Európa ne emlegessen globális vezető szerepet a fenntarthatóságra való törekvésben.

A megújított FFS Göteborghoz képest veszített a környezetvédelem kérdéseinek dominanciájából, megjelentek a szociális hangsúlyok, s felmerült az igénye a gazdasági szempontok integrálásának is. Lehet, előrelépés, hogy ez a három dolog egy dokumentumban kerül említésre, ám semmilyen előrehaladás nem tapasztalható abban, hogy e három szegmens összefüggésrendszere a rendszerszemléletű gondolkodás logikája mentén kerüljön feltárára. A tisztánlátásban, a fenntarthatatlan világ okainak meghatározásában, s az okokra irányuló válaszok megkeresésében újra nem sikerült előre lépni. Úgy tűnik, ezt még a papír sem tűri el, nem még a gyakorlat.

CIVIL LEVÉL A 2006. JÚNIUS 26-I EU KÖRNYEZETVÉDELMI TANÁCS TALÁLKOZÓHOZ

Tisztelt Miniszter Úr/Asszony!

Az Európai Környezetvédelmi Iroda (EEB) nevében ezúttal ajánlanám figyelmébe nézeteinket az EU Környezetvédelmi Tanács soron következő ülésének napirendi pontjai közül nyolc témakörben. Felkérem arra, hogy a végső hivatalos szintű előkészületek alatt, valamint magán a tanácskozáson vegye tekintetbe véleményünket:

1. Irányelv a környezet levegőminőségéről, tiszta levegőt Európának

A márciusban a Tanács végső következtetéseiben tett, a légszennyezés tematikus stratégiájára vonatkozó, általunk üdvözölt vállalások végrehajtásával erősíteni, nem gyengíteni kell a levegőminőségről szóló direktívát. Különösen aggasztó számunkra a jelenlegi minőségi normák, a határidők, a kivételek és a hatályosság elleni teljes körű támadás, amely környezetvédelmi szempontból jelentős visszalépéshez vezethet az EU-ban. Ez lenne az eredménye annak, ha néhány szennyező anyagot kivonnának a "természetes forrás" kategóriából, valamint kivennének bizonyos területeket a stratégia hatálya alól, ahol a határértékeket nem kellene betartani. Mindkettő veszélyeztetné az egészséget, továbbá érvényesíthetlenné és működésképtelenné tenné a direktívát. Ezeknek a kivételezéseknek nincs tudományos alapja és a jogszabályok ellen dolgoznának.

Felszólítjuk a Környezetvédelmi Tanácsot, hogy:

- Ellenezze a nagy környezetvédelmi visszalépést azzal, hogy betiltja a további kivételeket.

- Amennyiben időbeli korlátokkal rendelkező halasztásokat vezetnek be, biztosítsa, hogy nem a lemaradókát jutalmazza, akik addig nem tettek eleget a légszennyezés csökkentéséért. A halasztás ne haladja meg az öt évet, amit korlátozóan kell kezelni, ha a tagállam igazolta, hogy az intézkedéseket az előírások szerint végrehajtotta.

- Vezessen be kötelező normákat a PM_{2.5}-re azzal, hogy a maximum koncentrációt 12 µg-ban határozza meg, és jogilag tegye kötelezővé a javasolt csökkentést.

A Tanácsi határozatban végül ez szerepel: PM_{2.5}-re 2015-től lesz kötelező az újonnan bevezetett határérték, amely egyben a célérték: 25 µg (2010-ig nem kötelező, a tagállamoknak levegőminőségi tervet kell kidolgozni a teljesítéshez). A tagállamok rugalmasságot kapnak, a teljesítés kitölhető max. 3 évvel az irányelv életbe lépése után.

2. Euro 5

Az EEB és az Európai Közlekedési és Környezetvédelmi Szövetség (T&E) csalódással vette tudomásul a Bizott-

ság Euro 5-re készített javaslatát. Szigorúbb standardokra van szükség ahhoz, hogy a tagországok a megfeleljenek az EU levegőminőség javítását szolgáló PM, NO₂ és ózon határérték előírásainak. A második, "Euro 6" kibocsátás csökkentési fázisban - ahol a NO_x kibocsátás szintje 40 mg/km - szintén fontos, hogy az új autók légszennyezése a nullához közeli legyen.

Az EEB és a T&E ezért azt várja a Környezetvédelmi Tanácstól, hogy:

- Csökkentse az "Euro 5" NO_x határértékét 200mg-ról 75 mg/km-re, amelyet az "Euro 5" hatályba lépésétől kezdve kell alkalmazni.

- Mérsékelje a porszemcsék határértékét 5-ről 2mg/km-re.

- Vezesse be az "Euro 6" fázis kibocsátási standardjait, amely technológia-semleges (ti. azonos normák a benzínre és a gázolajra) és a nullához közeli kibocsátási értékeket foglal magában.

A Tanácsi határozatban végül ez szerepel: Az EU Elnökség tett javaslatot, l. ott.

3. Irányelv az árvízveszély értékeléséről és kezeléséről

Megértjük az elnökség törekvését a megállapodás elérésére, de ez nem ronthatja a megállapodás minőségét. Aggodalommal töltenek el bennünket azok a kérések, amelyek a hatály leszűkítésére irányulnak azzal, hogy csak a folyómedreket vennék tekintetbe, illetve nyugtalanító számunkra minden olyan kibúvót tartalmazó záradék, amely a "dupla munka" elkerülésére tévesen hivatkozik. Ez gyakorlatilag használhatatlanná tenné az irányelvet. Ehelyett a Tanácsnak biztosítania kell, hogy a Víz Keretirányelv és az árvizekkel kapcsolatos irányelvek keretein belül zajló párhuzamos tervezés valóban ne vezessen jobb szabályozáshoz. Két külön tervezési folyamat, tehát két konzultációs eljárás, az adminisztratív és az NGO források pazarlása arról nem szólva, hogy egy ilyen munka jelentőségét aligha lehet elmagyarázni a nagyközönségnek. A Tanács támogatassa az EP környezetvédelmi bizottsága által elfogadott fejlesztéseket, amelyek során beépítették a szükséges környezetvédelmi szempontokat (elősegítve ezzel a Víz Keretirányelv céljainak, a "helyet a folyóknak" megközelítés teljesülését) és a gazdasági eszközök használatát.

Felszólítjuk a Környezetvédelmi Tanácsot, hogy:

- Vezessen be egy elfogadható környezetvédelmi dimenziót a javaslatba azzal, hogy:

- Tisztán támogassa az EU környezetvédelmi céljait az 1.

(folytatás a 6. oldalon)

(folytatás az 5. oldalról)

bekezdésben.

- Figyelembe veszi az árvízeltartó természetes kapacitásokat, és kiemelten támogatja a nem strukturális (helyet a folyóknak) intézkedéseket a kezelési intézkedések közül (9. bekezdés).

- Az infrastruktúraépítéseknek a védőgátak költségkímélésének kiértékelése, beleértve a környezetvédelmi költségeket is (9. bekezdés).

- Az árvízveszély feltérképezésének és kezelésének kötelező érvényű integrálása a Víz Keretirányelv Folyómeder Kezelési Tervébe (13.1 bekezdés).

A Tanácsi határozatban végül ez szerepel: a folyómedrek mellett a parti zónákat is tekintetbe venni javasolja. Az előzetes árvízveszély elemzés teljesítését 2012 végére írja elő, illetve nemzeti és nemzetközi cselekvési terv szükségességét is kiemeli. Csak annyit említ, hogy a javasolt árvízvédelmi irányelv szoros kapcsolatot enged meg a Víz Keretirányelvvvel, nem említi a természetes kapacitásokat vagy a nem strukturális intézkedéseket.

4. A hulladék megelőzés és újrahasznosítás tematikus stratégiája

A Hulladék Keretirányelv alapos felülvizsgálatáról szóló jövőbeli tárgyalások fényében, a Tanács tematikus stratégiával kapcsolatos következtetései igen nagy jelentőséggel bírnak az általános politikai irány meghatározásában.

Örömmel vesszük az előkészítő megbeszéléseket, amelyek során a kulcsfontosságú kérdések támogatást élveztek, beleértve egy tisztán elkülönülő ötlépcsős hulladék hierarchia fenntartásának szükségességét, valamint az újrahasznosítást (különösen a biológiailag lebomló hulladéknál) ösztönző törvénykezést, amely szigorú intézkedéseket tartalmaz a megelőzés és a hulladékáramlás területein.

Ezeket a kulcsfontosságú elemeket meg kell tartani. Sajnáljuk azonban, hogy a Tanács képtelen szembesülni néhány alapvető kérdéssel.

Felszólítjuk a Környezetvédelmi Tanácsot, hogy többek között:

- Utasítsa el a Bizottság olvasatát a helyreállítás általános definíciójáról, valamint javaslatát a kizárólag áramot használó városi hulladékégetők helyreállító létesítményként való besorolásáról.

- Biztosítsa, hogy a hulladék politika környezetvédelmi célja elsődlegesen az, hogy csökkentse a hulladéktermelést (megelőzés). Másodsorban, hogy minimalizálja az elkerülhetetlen szemét kezelésének környezetre gyakorolt hatását.

- Ismerje el, hogy a hulladék megelőzés SÜRGŐS lépéseket kíván két külön fronton is - az ökológiai termék politika és a hasonlóan fontos hulladékkezelés területén.

A Tanácsi határozatban végül ez szerepel: Ismét hangsúlyozza az ötlépcsős hulladék hierarchiát, felhívja az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki iránymutatást az életciklus-gondolkodáshoz. A definíciókat össze kell hangolni, de a hulladékégetők nem megfelelő besorolásával egyáltalán nem foglalkozik. Általában nem megy tovább, mint a Bizottság: a megelőzés hangsúlyos, de Európát "újrahasznosító társadalom"ként akarja látni hosszú távon, a lerakást minimalizálná. A hulladéklerakás elfogadható op-

ció marad a Tanács szerint, ha nem lehet az adott hulladékot "fenntartható módon újrahasznosítani", és a lerakásnak nincs környezeti és egészségi káros hatása. Ld. Égető kérdés külön cikkünket is.

5. A városi környezetvédelem tematikus stratégiája

A Bizottsági kommunikációból hiányzik a céltudatosság, és nincsenek jogilag kötelező érvényű intézkedések. Az EEB nem látja, hogyan fog a stratégia önkéntes jellege hozzájárulni a városi környezetvédelemben gyengélkedők fejlődéséhez. Az önkéntes megközelítése nem működött a múltban, ami magyarázatul szolgál arra, hogy miért küzd még most is a legtöbb város olyan hatalmas problémákkal,

mint a városi terjeszkedés, a forgalmi dugók, a levegő- és zajszennyezés, az elhagyatott területek, valamint a hulladék- és szennyvíztermelés.

Felszólítjuk a Környezetvédelmi Tanácsot, hogy:

- Helytellenítse a következtetlen célokat a stratégiában és hangsúlyozza, hogy a javasolt intézkedések nagyon távol állnak a 6.EAP céloktól.

- Sürgesse a Bizottságot abban, hogy az előkészítse a fenntartható város menedzsment irányelvét a közlekedési tervvel együtt, és előálljon olyan céltudatos javaslatokkal, amelyek csökkentik a nagy teherbírású gépjárművek és háztartási fűtőberendezések kibocsátását (EURO VI), továbbá alkosson egy közös keretrendszert az alacsony kibocsátási zónákra.

- Szólítsa fel a tagországokat, hogy éljenek a kohéziós és a strukturális alapok nyújtotta lehetőségekkel, amelyek révén a városi környezetvédelmi prioritásokkal foglalkozhatnak; hívja fel a figyelmet a nemzeti stratégiai referenciakeretekben a városok kiemelt kezelésére.

- Sürgesse a Bizottságot, hogy az fenntartsa a közvetlen jövedelemtámogatásokat a termeléstől elszakító (decoupling) elvet, valamint a közlekedési munkamegosztás befolyásolásának (modal shift) elvét a soron következő felülvizsgált Európai Közlekedéspolitika Fehér Könyvében.

A Tanácsi határozatban végül ez szerepel: a 6.EAP célt hangsúlyozza és a tematikus stratégiák egymásra utaltságát. Kéri a Bizottságot, hogy a különböző támogatások, alapok (NSRF a Kohéziós Alapokhoz kötve, ETAP, 7. Keretprogram) használatához adjon iránymutatást a tagországoknak, akik éljenek ezzel a lehetőséggel és javítsák városaikat környezeti és egészségügyi szempontból. Továbbra is csak az önkéntes megközelítést szorgalmazza, javaslatokkal és jó gyakorlat bemutatásával.

6. LIFE +

Örvendünk az Európai Parlament sikerének, hogy kicsivel - 100 millió euróval - megemelte a LIFE+ és a Natura 2000 kereteit, miután a Tanáccsal és a Bizottsággal folytatott tárgyalásokat. Ennek ellenére, ebből az derül ki, hogy csupán 50 millió eurót tettek félre ténylegesen a LIFE+ keretbe, így továbbra sem tisztázott, hogy a maradék 50 millió hová fog menni.

Nagyon fontos, hogy a nehezen elnyert 100 millió Euró a Natura 2000-be folyjon be. A Tanácsnak arra kell ösztönöznie a tagországokat, hogy amellet, hogy a Natura 2000-t és a vízvédelmi szükségleteket megfelelően integrálják a nemzeti stratégiai referenciakeretekbe, váltsák azokat kézzel fogható intézkedésekre és projektekre operatív tervek keretében, és utóbbiakhoz rendeljenek érdemi költségvetést. Eddig erre nem mindig volt példa.

Felszólítjuk a Környezetvédelmi Tanácsot, hogy:

- Állapodjon meg arról, hogy a LIFE+ költségvetés minimum 50 százalékát a Természet és Biodiverzitás elemre irányozzák elő.

- Törekedjen arra, hogy tisztázza és igényelje a 100 millió eurós többlet LIFE+-ba való beáramoltatását, a pénzügyi kilátások címen megállapodottak szerint.

- Biztosítsa hogy a strukturális, vidékfejlesztési és kohéziós alapokban a környezetvédelmi prioritásokat lényeges kérdésekkel foglalkozó projektekre váltják, amelyek élvezzenek ésszerű pénzügyi támogatást.

A Tanácsi határozatban végül ez szerepel: elfogadott közös szabályozásra közös állásfoglalást, de nem tisztázta a fentieket; a 6. Környezetvédelmi Akcióprogram kiemelt támogatását említi csak, semmi konkrétumot.

7. Genetikailag módosított szervezetek (GMO)

A legutóbbi tanácsülés politikai vitájában az EEB pozitívan értékelte a "jobban átlátható eljárások és a fogyasztóknak szóló teljesebb, pontosabb információ-szolgáltatás" általános támogatását. Az EEB a Bizottság 2006. április 16-i javaslatát is örömmel vette, amelyek a genetikailag módosított szervezetekkel kapcsolatos döntésekben a tudományos következetességet és átláthatóságot szorgalmazó új intézkedésekről szólnak. Ez egy lépés a jó irányba, de tovább kell menni. A genetikailag módosított szervezetek engedélyezési folyamatában is jobb átláthatóságra és több demokráciára van szükség. Szembesíteni kell az EFSA kockázatértékelését a jogi és tudományos problémákkal.

Felszólítjuk a Környezetvédelmi Tanácsot, hogy biztosítsa, az EFSA tiszteletben tartja a jogi követelményeket és elismeri a nemzeti tudományos hatóságok szerepét.

A Tanácsi határozatban végül ez szerepel: az eszmecserén a Tanács egyetértett a Bizottsággal, bár kihangsúlyozta az elővigyázatosság elvét a GMO eljárás során végzett kockázatbecslésnél. Néhány delegáció mihamarabbi Közösségi címkézési határértékre vár javaslatot a Bizottságtól.

8. Alpesi egyezmény, Ajánlás a konvenció végrehajtásáról az energia, a talajvédelem és a turizmus területein

Az EEB elégedettségére szolgál, hogy a Tanács a három - az energia, a talajvédelem és a turizmus területeire vonatkozó - ajánlást 2005. decemberi aláírásával a javaslata szerint ratifikálta alpesi konvenciót, amely egy újabb lépés a végrehajtás folyamatában.

(folytatás a 8. oldalon)

(folytatás a 7. oldalról)

Felszólítjuk a Környezetvédelmi Tanácsot, hogy:

- Teljes mértékben támogassa az energia, a talajvédelem és a turizmus területeire vonatkozóan javasolt jegyzőkönyv aláírását.
- Ragaszkodjon ahhoz, hogy a Bizottság folytassa a ratifikációs folyamatot további három ajánlásra.
- Támogassa a Közlekedési ajánlás aláírásának véglegesítését.

A Tanácsi határozatban végül ez szerepel: született döntés mindhárom jegyzőkönyvről, amelyek céljait röviden ismerteti, de ennél többet nem tesz.

John Hontelez, főtitkár EEB

Brüsszel, 2006. május 29.

Címzettek: az EU tagállamok környezetvédelmi miniszterei

fordította: Graczka Sylvia

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG MILLIÁRDOKAT IRÁNYZOTT ELŐ NUKLEÁRIS FÚZIÓKRA

Brüsszel, 2006. május 23. - A Föld Barátai helyteleníti a Bizottság 3,6 milliárd eurós előirányzatát. Az összeget a következő generációs nukleáris fúziós reaktorra pazarolják a Nemzetközi Kísérleti Reaktorról (ITER) szóló alapító okirat szerint [1].

Az EU annak ellenére is vállalja a kötelezettséget, hogy nincs semmilyen bizonyíték arra, hogy a nukleáris fúzió gazdaságos energiaforrást fog majd biztosítani. A megállapodást Kanada, Kína, India, a Koreai Köztársaság, Oroszország és az Egyesült Államok is alá fogja írni.

Silva Hermann, a Föld Barátai Európa energia kampányfelelőse így nyilatkozott: "Egyáltalán nem biztos, hogy a nukleáris fúzió valaha is megfelelő gyakorlati megoldás lesz gazdasági és technikai szempontból. Ez egy új technika, amely kb. 50 éve néhány évtizednyire van a valóságtól. Nincs arra biztosíték, hogy valaha is elérjük a kereskedelmi forgalomra való alkalmasságot [2]. Még a fúziók leglelkesebb támogatója, a francia elnök, Jacques Chirac is beismeri, hogy nem kerül kereskedelmi forgalomba e század végéig [3]."

"A megállapodás aláírásával az Európai Bizottság tévútra szaladt a prioritásaiban. Az energiahatékonyságba

és a megújuló energiaforrásokba való befektetés az egyetlen megbízható útja az energiabiztonság garantálásának. Milliárdok kiadása egyetlen, a valóságtól fényévekre lévő nukleáris projektre rossz és felelőtlen döntés." - tette hozzá Hermann.

"Még akkor is, ha a fúzió mégis valós választási lehetőség lesz, továbbra is magával hozhatja a nukleáris fegyverkezési versenyt és a radioaktív szennyezést. A Föld Barátai Európa arra szólítja fel az EU Bizottságát, hogy vonuljon ki a fúziós projektekből. Az anyagi forrásokat ehelyett inkább az EU kutatási és fejlesztési programjaiba kellene beáramoltatni, amelyek a fenntartható, környezetbarát - mint a napenergia, a szél- és biomassza- alapuló - technoló-

giákra koncentrálnak." - jegyezte meg.

Annak ellenére, hogy hét nemzetközi partner vesz részt a projektben, az EU több mint egyharmadát állja az Euratomon keresztül az ITER összes építési és működési költségének. A reaktorban való részesedésért a Bizottság úgy fizet, hogy meg kívánja duplázni a nukleáris fúzió éves finanszírozási összegét a javasolt Kutatási és Fejlesztési Keretprogramban.

A költségvetés átalakításában amennyit a nukleáris fúziótól sikerül megvonni, annyival nő a más energia kutatására és fejlesztésére szánt keret. Ezt az összeget elkölthették volna energiahatékonyságra és a megújuló energiaforrásokra irányuló kutatásokra és fejlesztésekre is.

A nukleáris fúzió egy új, fejlesztés alatt álló technológia, amely nagy mennyiségű energiát eredményez két atom összeolvadásakor. (Ezzel szemben a jelenlegi atomerőműveknél az energia akkor szabadul fel, amikor széthasadnak az atomok az ún. maghasadás folyamata során.) Összességében az EU Bizottsága arra tett javaslatot, hogy az energiára elkülönített költségvetési keret kétharmadát szánják a nukleáris technológiákra, így a

maghasadásra és a fúzióra. Ezt a javaslatot azonban még jóvá kell hagynia az Európai Tanácsnak és az Európai Parlamentnek, ezért a Föld Barátai Európa arra szólítja fel ezeket az intézményeket, hogy utasítsák el az Euratom költségvetési tervét.

Megjegyzések:

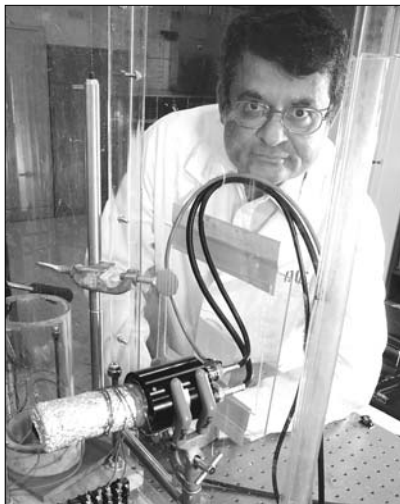
[1] <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/02/st07/07124en2.pdf> és http://www.iter.org/index_newsroom.htm

[2] (March 2002) report "Kernfusion - Sachstandsbericht" - TAB Arbeitsbericht Nr. 75) - amelyet összeállított a német parlamenti testület TAB.

[3] <http://www.csvts.cz/cns/news06/060111f.htm>

Mr Chirac kijelentette, hogy "a napenergia megszelídítése" a század végére fog megtörténni." Forrás: Föld Barátai sajtóközlemény.

Fordította: Graczka Sylvia

forrás: <http://www.mtv.hu/cikk.php?id=23077>

(HULLADÉK)ÉGETŐ KÉRDÉS

A Cseh Köztársaságot, Magyarországot, Lengyelországot és Szlovákiát képviselő négy környezetvédelmi miniszter május 5-én nyilvánosságra hozta azt a közös nyilatkozatot, amely a Bizottság legutóbbi hulladékkal foglalkozó tematikus stratégiájának visszautasítását tartalmazta.

A visegrádi miniszterek fenntartásaiknak adtak hangot a Bizottság javaslatával kapcsolatban, amely a városi hulladékégetőket a "hulladékhasznosító" létesítmény kategóriájába sorolta az "ártalmatlanító" létesítmény helyett. "Ez lehetővé tenné a vállalatok számára, hogy jóval könnyebben mozgassák az égetni való hulladékot. Közép-Európa nem válhat a gazdag szomszédok szeméttárolójává." - értékelte az EEB.

A Bizottság a városi hulladékégetőket akkor kívánja a "hulladékhasznosító" létesítmény kategóriájába sorolni, amint azok bizonyos energiahatékonyságot elértek, megfordítva ezzel az Európai Bíróság ítéletét, amely szerint ezek ártalmatlanító létesítmények. A Bizottság azt állítja, hogy a javaslata jogos, mivel ezzel energiahatékonyságra ösztönzik a hulladékégetőket. Úgy tűnik azonban, hogy a Bizottság újrahasznosítás ösztönözése helyett valójában a hulladékégetést támogatja, mert így a tagországok eleget tudnak tenni azon kötelezettségüknek, hogy a biológiailag lebontható hulladékot (továbbiakban biohulladék) ne a személtlerakó helyekre szállítsák.

A visegrádi nyilatkozat hangsúlyozza, hogy vannak más lehetőségek is a hulladékégetési direktíva létező energiahatékonyságot ösztönző előírásainak betartatására, mint a Bizottság "helyreállító csele". Az "önfenntartás" és a "közelben tartás" elveinek (utóbbi lényege: a szemetet olyan közel kell tartani az otthonokhoz, amennyire csak lehet) gyengítésével a politika aláása azt a törekvést, amely a gyártókat a hulladéktermelés mérséklésére ösztönzi. A hulladékégetők "hulladékhasznosító" létesítményként való meghatározása nem csupán

a gyártókat a hulladéktermelés csökkentésére, az újrahasznosításra és a kibocsátott hulladék komposztálására ösztönző politikát teszi tönkre, hanem a hulladékégetést is a zöld technológia színében tünteti fel, amely lényegesen torzíthatja az EU strukturális alapjainak elosztását. Az EU hulladékégetésre szóló állami támogatása kiegyenlíttelen játszóteret eredményez az újrahasznosításba és újrafeldolgozásba irányuló befektetések számára. Martin Konecny, a Közép- és Kelet Európai Bankfigyelő Hálózat munkatársa szerint "az égetőművek új besorolásának Közép- és Kelet-Európában különösen káros hatásai lehetnek. Az EU strukturális és kohéziós alapjaiból sok millió eurót a szelektív gyűjtési és anyaghasznosítási (recycling) rendszerek finanszírozására szántak. Azonban ha az említett átsorolás megvalósulna, akkor ezeket az összegeket elsősorban új égetőművek építésére fordíthatják majd.

Az újrahasznosítás és újrafeldolgozás amellett, hogy hosszú távon jóval több környezeti előnyt hoz, lényegesen több munkalehetőséget is teremt. " Az újrahasznosítás és újrafeldolgozás amellett, hogy hosszú távon jóval több környezeti előnyt hoz, lényegesen több munkalehetőséget is teremt. " Az Tanács ülésén nem foglalt állást a Bizottság átminősítő szándékával szemben, ezért kivívta nemzetközi civil környezetvédő szervezetek (a Föld Barátai Európa, a Közép- és Kelet Európai Bankfigyelő Hálózat, valamint az Európai Környezetvédelmi Iroda, EEB) kritikáját. A környezetvédelmi miniszterek tanácsa ugyanakkor számos környezeti szempontból öröndetes döntést is hozott: támogatja a hulladékgazdálkodás világos, öt elemet megkülönböztető hierarchiáját, az anyaghasznosításnak elvben elsőbbséget ad az égetéssel szemben, hangsúlyozza az anyaghasznosítási jogszabályok és célok jelentőségét, támogatja a szerves hulladékok komposztálását, és meghatározza, hogy milyen indikátorokkal lehet jellemezni a hulladék megelőzés helyzetét.

Az átsorolás kérdése a hulladékokról szóló keretirányelvről folyó viták során dől majd el (várhatóan őszig), de a Stratégiának kellett volna ebben a kérdésben megfelelő iránymutatást adnia.

Angol nyelvű állásfoglalások:
http://www.foeeurope.org/publications/2006/Waste_Briefing_May2006.pdf
<http://www.eeb.org/activities/waste/EEB-Brief-Waste-Strategy-and-Directive-recommendations-050606-sum.pdf>
<http://www.eeb.org/activities/waste/incineration/Visegrad-4-declaration-4-and-5-May2006.pdf>
<http://www.bankwatch.org/billions/CollisionMapNormal.pdf>

Forrás: EEB-FoE sajtóközlemény

Fordította: Graczka Sylvia

ZÖLDEK LEVELE A KÖZLEKEDÉSPOLITIKÁRÓL

Tisztelt Barroso Elnök Úr!

Aggodalmunkat fejezzük ki a 2001-es Közös Közlekedéspolitika időközi jelentés kijelölt iránya miatt, amelyet nyilvánvalóan a Bizottság befolyásolt.

Aggodalmunk egy általunk látott belső bizottsági vázlatból ered, illetve azokból a nyilvánosan tett megjegyzésekből, amelyek az elmúlt hetekben, hónapokban hangoztak el a Közlekedési biztostól és más bizottsági hivatalnokoktól.

Ellentét a megegyezett EU politikával

Először is nyugtalanul tekintünk a vázlat semmilyen koordinációt nem mutató jellegére.

Az új politika alapvető prioritásának látszik a mobilitás kiterjedésének elősegítése a növekedés és munkahelyek feltételeinek létrehozása érdekében. Azonban ilyen tételek teljes ellentétben állnak több egymást fedő és kapcsolódó politikával, csakúgy mint a Fenntartható Fejlődés Stratégiájával és az EU politikájával az energia, klímaváltozás, közegészségügy, a természeti erőforrások felhasználása (elsősorban a nyersanyagra épülő iparágaknál), valamint a biodiverzitás védelme terén. Ezek a politikai területek nagy veszélynek vannak kitéve, ha a közlekedési intézkedések nem veszik figyelembe céljaikat.

Ezenkívül, ezek a változások ellentétben állnak a 2001-es Göteborgi Európai Tanács elhatározásával, amely kijelentette, hogy "lépések szükségesek a közlekedésnövekedés és GDP növekedés jelentős szétválasztásához, elsősorban váltásokra az útról a vasútra, vízre és tömegközlekedésre". A politika változásának igazolása is teljes mértékben hiányzik.

Konfliktus a Lisszaboni Stratégiával

Másodsorban nem értünk egyet azzal a feltevessel sem, hogy a támogatott nagyobb közlekedés összhangban lenne a Lisszabon stratégiával a növekedés és munkahelyek terén. Van egy olyan konszenzus tudományos körökben, miszerint a közlekedés növekedése nem jár a foglalkoztatottság növekedésével - az európai közlekedési miniszterek konferenciája már 5 évvel ezelőtt felismerte ezt. Jelen-

legi példák Németországból, Svédországból és az Egyesült Királyságból mind azt mutatják, hogy a közlekedés okos díjszabása lecsökkenti az utazási időt, a torlódásokat, az egészségügyi költségeket, az energiahasználatot és a környezetszennyezést, illetve semleges vagy pozitív hatást gyakorol a növekedésre és a munkahelyekre. A jövő központi kihívása az, hogyan lehet a közlekedést és határait rendesen kezelni, nem az, hogyan kellene támogatni.

Igazolatlan támogatások

Harmadszor, sajnálattal halljuk, hogy a Bizottság a kohéziós és strukturális alapok használatát elsősorban az úthálózat infrastruktúrájának fejlesztésére javasolja. Ezt a tervet azzal igazolják, hogy ez szolgálná a gazdaság legjobb fejlődését.

Véleményünk szerint ez a stratégia megbukott. Az európai támogatás a kiválasztott nagyobb infrastrukturális projektekre nem fogja segíteni a fenntartható fejlődést és kohéziót az új tagállamokban, mivel ezek gyakran inkább károsítják a környezetet és kisebb mértékű hasznosítható összeget képviselnek. Inkább egy olyan stratégiára van hatalmas szükség, amely segít a tagállamoknak megújítani és feljavítani a már létező infrastruktúrát. Például sok tagország kiterjedt vasúthálózata van kitéve jelentősebb veszélynek a nem elégséges pénzügyi támogatás miatt.

A legjobb módja a kihívásokra való felkészülésnek az, hogy Európát kevésbé közlekedés-függővé tesszük és biztosítjuk azt, hogy a mobilitás környezetileg, társadalmilag és gazdaságilag is fenntartható legyen.

Két fontos módja e célok elérésének a szennyező fizet elv teljesítése, ahogy az szerepel az egyezményben, valamint az EU beruházások újragondolása a közlekedésben.

Röviden, aggodalmunkat fejezzük ki, mert a Bizottság azon van, hogy egy új, fenntarthatatlan közlekedési politikát valósítson meg, amelynek kevés, illetve egyáltalán nincs gazdasági igazolása és amelyet más kulcsfontosságú európai politika határoz meg.

Brüsszel, 2006.05.23. Forrás: EEB.

Fordította: Zólyomi Ágnes

A BIZOTTSÁG ÚJ MEGOLDÁSOKAT KERES AZ ÜZEMANYAG FELHASZNÁLÁS HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVELÉSÉRE

Az Európai Bizottság online társadalmi konzultációt hirdetett annak felmérésére, hogy a gépkocsik által kibocsátott széndioxid csökkentésére, valamint az üzemanyagfelhasználás hatékonyságának növelésére vonatkozó EU stratégia megfelelő-e.

1995-ben indult az EU azon stratégiája, amelynek célja 2010-re a 120 g/km átlagos széndioxid-kibocsátás elérése minden új, az Unió területén forgalmazott személygépkocsi esetében. Ez a stratégia leginkább az autógyártók saját vállalásain alapult.

A 2006. június 12-én indított konzultáció 8 hétig tart, és arról kérdezik a lakosságot, hogy mi befolyásolja autóválasztási szokásaikat, mennyire ismerik a közúti közlekedés klímaváltozásra gyakorolt hatását, illetve mi a véleményük a személygépkocsik és a könnyű tehergépkocsik esetében alkalmazott különböző széndioxid-kibocsátást csökkentő megoldásokról.

Forrás: ENDS, Fordította: Gondár Szilvia

EGYENSÚLY A KÖZLEKEDÉS ÉS A KÖRNYEZETI IGÉNYEK KÖZÖTT

A Bizottság által felülvizsgált európai közlekedési politika a lakosság mobilitásának növelését és a versenyképesség fejlesztését célozza, amellyel, hogy fontos szempontként kezeli az energiafelhasználás alacsonyabb szinten tartását és a negatív környezeti hatások csökkentését.

HÁTTÉR:

2001-ben a Bizottság elfogadta a közlekedési politikára vonatkozó Fehér könyvet eszközként arra, hogy szembe tudjon nézni a gyorsan fejlődő teher- és személyszállítás által teremtett kihívásokkal (torlódások; környezeti nyomás; biztonság és életminőség).

Ezek a célkitűzések továbbra is fontosak, de az elmúlt 5 évben az európai közlekedési politika meghatározása, kerete megváltozott:

- **Bővítés:** noha az EU régi 15 tagállama torlódásokkal és szennyezettséggel küzd, az elérhetőség továbbra is jelentős probléma a 10 újonnan csatlakozott tagállam számára.

- A globalizáció felgyorsult, még inkább kihívást jelentve Európa versenyképessége és gazdasági növekedése szempontjából

- Az olajárak jelentős mértékben növekedtek.

- A Kiotói Jegyzőkönyv hatályba lépett, kibocsátás-csökkentési elkötelezettséget jelent Európa számára.

- A közlekedési hálózatok különösen veszélyes terroristátámadásoknak vannak kitéve.

Annak érdekében, hogy alkalmazkodjunk e változásokhoz, a Bizottság felülvizsgálta az eredeti fehér könyvet, miután konzultált az érdekelt felek széles körével, és számos új eszközt alakított ki, melyek szándékai szerint közelebb visznek a célhoz, a fenntartható közlekedés kialakításához.

Június 22-én a Bizottság kiadta Közleményét "Tartsd mozgásban Európát - Fenntartható mobilitás a kontinensen" címmel, amely a Bizottság 2001-es fehér könyvének időközbeni (interim) felülvizsgálata.

- **A közlekedés terjeszkedése és az ebből származó káros hatások szétválasztása:** Míg a 2001-es fe-

hér könyv még a "gazdasági fejlődés és a közlekedés terjeszkedése közötti kapcsolat megszakítását" tekintette legfőbb célkitűzésének, addig a felülvizsgált dokumentum nem tartalmaz utalást a közlekedési igények megfigyelésére, ehelyett a mobilitás és ennek negatív hatásai közötti kapcsolat megszakításának igényét hangsúlyozza.

- **"Eszközbeli váltás":** Az eredeti dokumentum célja az volt, hogy 2010-re hangsúlybeli váltást érjen el az egyes közlekedési eszközök használata közti egyensúlyban azzal, hogy árazási eszközökkel és az alternatív közlekedési lehetőségek - úgy mint vasút, tengeri és folyóvízi hajózás - újraélesztésével a közúti közlekedés iránti igényt megkurtítja. Noha a Bizottság álláspontja szerint továbbra is ez a cél, a fókusz manapság úgy tűnik, hogy az együttes modalitáson felé való eltolódáson, illetve valamennyi közlekedési mód optimalizált alkalmazásán van. Az együttes modalitás úgy érhető el, hogy a közúti, tengeri, vasúti és folyóvízi közlekedésre vonatkozó szabályok harmonizá-

lásával, valamint a különböző közlekedési lehetőségek hatékony logisztikai láncolatba való integrálásával lehetővé tesszük az átmenetet egyik közlekedési módból egy másikba. Ez lesz a célja a Bizottság logisztikai akciótervének, amelyet várhatóan 2007-ben fogadnak el.

- **Energiahatékonyság:** A közlekedés a felelős az olajfelhasználás 71%-ért, valamint a CO₂ kibocsátás 26%-ért. Annak érdekében, hogy le tudjuk csökkenteni Európa olajtól való függőségét, és a közlekedést fenntarthatóbbá tudjuk tenni, a Bizottság egy, a közlekedés energiafelhasználására vonatkozó stratégiai technológiai tervet fog bemutatni 2007-

ben, továbbá 2009-ben a "zöld-energiával működő járművek" használatát népszerűsítő programját is el fogja indítani.

- **Intelligens Közlekedési Rendszerek:** az új technológiai felhasználása a közlekedésben költségcsökkenést fog eredményezni, fejleszti az energiahatékonyságot és növeli a biztonságot azzal, hogy olyan új szolgáltatásokat nyújt a lakosoknak, mint a valós idejű közlekedéskezelési, valamint nyomon követési lehetőségek.

- **Városi közlekedés:** a mobilitás kérdése a városi régiókban mindennapos probléma az európai állampolgár-

(folytatás a 12. oldalon)

(folytatás a 11. oldalról)

oknak. Annak érdekében, hogy a helyi hatóságokat arra készítsük, hogy jobban kezeljék a torlódási problémákat, a szennyezés és balesetek kérdését, a Bizottság 2007-ben kiadja a Városi Közlekedésre vonatkozó Zöld Könyvét.

- **Okosan kialakított díjazási rendszer:** 2008. június 10-ig a Bizottság be fog mutatni egy az infrastruktúra díjazására vonatkozó modellt, amely az externális hatások vizsgálatán alapuló tanulmány eredménye, kiegészülve egy olyan felméréssel, amely valamennyi közlekedési mód használatából eredő externális költségek internal-

izálásának lehetőségeit vizsgálja.

Az Európai Közlekedési és Környezetvédelmi Föderáció (T&E) szerint a módosított európai közlekedési politika nem fenntartható, nem határoz meg világos célokat a szennyezőanyagok és a zajterhelés csökkentésére, valamint teljesen figyelmen kívül hagyja a hat nappal korábban az EU Fenntartható Fejlődési Stratégiájában meghatározott egészségvédelmi és környezetvédelmi célkitűzéseket.

Forrás: www.euractive.com

Fordította: Gondár Szilvia

AZ EU PARLAMENT TÁMOGATJA A LÉGI KÖZLEKEDÉSRE VONATKOZÓ SZÉNDIOXID-KORLÁT BEVEZETÉSÉT

Az Európai Parlament képviselői támogatják azt az ötletet, hogy a légi közlekedést beemeljék az EU korlátozási és kereskedelmi rendszerébe (cap-and-trade), illetve, hogy megszüntessék a kerozinra vonatkozó adófelmentést. A légügyi lobbifelháborodott reagált erre, azzal érvelve, hogy a javaslat minden gazdasági realitást nélkülöz.

HÁTTÉR:

Az Európai Bizottság egy 2005. szeptember 27-én megjelent Közleményében azt javasolta, hogy a légi közlekedés kerüljön bevonásra az EU kibocsátás kereskedelmi rendszerébe (ETS). A javaslat értelmében CO₂ korlát kerülne bevezetésre minden az EU területéről felszálló járatra.

A becslések szerint a légi közlekedés közel 3,5%-ban járul hozzá azokhoz az emberi tevékenységekhez, amelyek felelőssé tehetők a klímaváltozásért. Ez a részesedés

2050-re várhatóan 5%-ra fog növekedni és ezzel a sikertelenség kudarcával fenyegeti azon csökkentési erőfeszítése-

ket, amelyek a globális felmelegedés elleni harc részeként más ipari szektorokat sújtanak.

A javaslat

Július 4-én az Európai Parlament nagy többséggel támogatta azt az intézkedés-javaslatot, hogy a légi közlekedés globális klímára vonatkozó hatásait hangsúlyozni kell és fontos a nemzetközi járatok esetében a szennyező fizet elvet alkalmazni. Ez még nem hivatalos javaslat.

A Parlament javaslata az, hogy a légi közlekedés egy speciális szennyezés-csökkentési terv hatálya alá kerüljön, amely hasonlatos az ETS-hez, de tőle független. Az első lépésben egy teszt verzió indulna, amely a 2008-2012 közötti időszakot fedné le, megfelelően az ETS második kereskedési időszakának. Ezt követően, amikor a légi közlekedés már beépítésre kerülne a szélesebb körű ETS-be, speciális feltételek lennének érvényesek azért, hogy a piac ne torzuljon, a kevésbé védett szektorok előretörésével. Különleges feltétel lehet például az, hogy korlátoznák a légi közlekedés szereplők által más szektoroktól vásárolható kibocsátási jogok számát, vagy meghatározóznák olyan alapvető előírásokat, hogy kereskedelem nélkül is szükséges a kibocsátások csökkentése.

A jelentés egyéb javaslatai a következők:

- Kerozin adó bevezetése az EU-n belüli járatokra (a nem-EU-ba irányuló járatok felmentést kapnának)
- Annak felismerése, hogy a légi közlekedés által élvezett más adók alóli felmentés "nem kiegyenlített versenyhelyzet kialakulásához vezet a légi közlekedés és más közlekedési szektorok között". Ugyanakkor, a Zöldek által támogatott, az ÁFA alóli felmentés megszüntetésére irányuló konkrét próbálkozások, kudarcba fulladtak.

A légi közlekedést sújtó speciális adók, mint egységes szabályzás bevezetését leszavazta a Bizottság.

Álláspontok:

Az anyag összeállításáért a Parlamentben Caroline Lucas felelős (Zöldek/EFA, Egyesült Királyság). "A légi közlekedés a leggyorsabban fejlődő forrása az üvegházhatású gázok kibocsátásának. 2020-ra a járatok száma várhatóan megduplázódik, ennek ellenére a szektor továbbra is megpróbálja kikerülni a szabályozásokat, és torzító előnyöket élvez." mondta Lucas.

A Parlamenti szavazást megelőző estén a Közlekedés és Környezet Európai Föderációja (T&E) környezetvédelmi ci-

vil szervezet kiadott egy jelentést, amely az Európai Környezetvédelmi Hivatal (EEA) adatain alapul, és azt mutatja, hogy 1990 és 2004 között a nemzetközi járatoknak tulajdonítható CO₂ kibocsátás 85%-kal, átlagosan évente 4,5%-kal emelkedett.

Jos Dings, a T&E igazgatója elmondta, "Mióta a Kiotói Jegyzőkönyv aláírásra került, más szektorok haladnak előre a kibocsátásaik csökkentésével, míg a légi közlekedési szektor tagjai csaknem megkétszereztek kibocsátásaikat. Időközben, a kormányok elárastották a szektort különböző kedvezményekkel, támogatásokkal és adófelmentésekkel. Éppen itt az ideje annak, hogy Európa kiemelje a

fejét a homokból és a légközlekedést is a többi szennyező szektorhoz hasonlóan kezelje és várja el a kibocsátások csökkentését."

Következő lépések: 2006 vége: A Bizottság egy hivatalos jogszabályi javaslatot tesz le az asztalra, arra vonatkozóan, hogy hogyan kerüljön a légi közlekedés az EU ETS rendszerébe integrálásra. Ezt az Európai Parlamentnek, a tagországoknak és az EU Miniszterek Tanácsának is el kell fogadni, amely folyamat általában két-három évig is elszokott tartani.

Forrás: www.euractive.com

Fordította: Gondár Szilvia

POTENCIÁLISAN MÉRGEZŐ NANOANYAGOK A FÜRDŐSZOBA POLCOKON

A FÖLD BARÁTAI BETILTÁSRA SZÓLÍT FEL, AMÍG NINCS MEGFELELŐ BIZTONSÁGI ELLENŐRZÉS

Az új Föld Barátai jelentés a potenciális veszélyt magában hordozó, az Európai és azon kívüli piacon is jelen lévő világmárkás napozószerek, kozmetikumok és szépségápolási termékek kiterjedt használatát részletezi.

Azon túl, hogy nincs független biztonsági értékelés és szabályozás ezekre a részecskékre vonatkozóan, egyre komolyabb tudományos bizonyítékok vannak arra, hogy erősen mérgezőek. Lisa Archer, a Föld Barátai vezető egészségügyi és környezetvédelmi kampányfelelőse így nyilatkozott: "A mesterségesen előállított nanorészecskéket gyakorlatilag a piacon fellelhető szépségápolási termékek mindegyikéhez használják a naptejektől az öregedésgátló krémeken át a fogkrémekig annak ellenére, hogy az előzetes tudományos bizonyítékok szerint a nanorészecskék közül sok mérgező lehet."

"A Föld Barátai azt javasolja, hogy az Európai Unió kényszerítsen ki moratóriumot a nanorészecskéket tartalmazó termékek további kereskedelmi forgalomba hozatalára az EU-ban. A piacon kint lévő érintett termékeket ki kell vonni a forgalomból, amíg nem lesz meg a megfelelő, nyilvánosan is hozzáférhető, több független fél által készített és felülvizsgált biztonsági tanulmány." Archer hozzátette: "A múltban számos csodaszert láthattunk, amelyekkel kapcsolatban voltak korai figyelmeztető jelek pl. az építőanyagoknál használt azbeszt, a DDT rovarirtó szerekben és a PCB (poliklórozott bifenil) az ipari olajokban. Az EU és a nemzeti szabályozó szervek jelenleg képtelenek komolyan venni a korai figyelmeztető jeleket, amelyek a nanoméregzésekre utalnak, azt mondhatjuk tehát, hogy semmit nem tanultak az eddigi katasztrófák hosszú sorából."

A Föld Barátai USA friss jelentése kiemeli azt a 116 terméket, amely nanoanyagokat tartalmaz, köztük néhány olyan híres márkát, mint a L'Oreal, a Revlon, az Estee Lauder, a

Clinique, a Lancome, a Chanel és a Shiseido. A nanotechnológia olyan méretű szerkezetek és rendszerek építéséről szól, amelyek az atomok és molekulák szintjén léteznek. Egy nanométer (nm) egy milliárdnyi része a méternek. Összehasonlításképpen, a DNS molekula közelítőleg 2,5 nm, egy vörösvérsejt 7000 nm és egy emberi haj sejtje már hatalmas, 80000 nm széles. A nanoanyagokat különösen azért használják, mert mélyen beszívódnak a bőrbe. Például ilyen termé-

forrás: www.mtv.hu

kek lehetnek naptejek, amelyek titán-dioxid és cink-oxid nanorészecskéket tartalmaznak (ezek erős védelmet nyújtanak az UV sugárzás ellen úgy, hogy közben színtelenek), valamint a kozmetikumok, amelyekben nano-liposzómák vannak - icipici kémiai buborékok, amelyek hidratálókat és más összetevőket szállítanak a bőrbe. Az ausztrál kormány orvosi bizottsága idén arra a következtetésre jutott, hogy a naptejekben található fém oxid nanorészecskék többségében a bőr külső rétegén maradnak, ahol a DNS károsításának nincs nagy valószínűsége. Az egyik nanoanyag fajta a szén alapú

(folytatás a 14. oldalon)

(folytatás a 13. oldalról)

fullerén. Ezeket a részecskéket néhány arckrémbe és hidratáló krémbe alkalmazzák antibakteriális hatásuk miatt. Halakban azonban agykárosodást okoztak (1). Még alacsony dózisban is károsítja az emberi májsejteket (2).

Egy 2004-es jelentés szerint az Egyesült Királyság Királyi Társasága - egyike a világ legrégebbi és legnagyobb tiszteletnek örvendő tudományos testületének - azt javasolta, hogy "az összetevők közt szereplő nanoanyagokat az illetékes tudományos tanácsadó szerv teljes körű biztonsági kiértékelésének kell alávetni, mielőtt engedélyezik a termékekben való használatukat."

Két évvel a Királyi Társaság jelentése után még mindig nincs törvény, amely foglalkozna a nanoanyagok fogyasztói termékekben való felhasználásával, és amely biztosítaná, hogy alkalmazásuk ne okozzon károsodást a fogyasztókban, a velük érintkezésbe kerülő dolgozóknál vagy a környezetben, ahová a hulladékká vált nanotermekeket kibocsátják. "A nanoanyagok, a napozószeres és a kozmetikumok: kis összetevők, nagy kockázat" c. jelentés elérhető a <http://www.foe.org/camps/comm/nanotech> honlapon. A nanoanyagot tartalmazó termékek teljes listáját a jelentés végén, a 26. oldaltól kezdődően találják.

"A tudományos testületek most kezdik megérteni, hogy a

nanoanyagok milyen komoly veszélyt hordozhatnak magukban" - mondta Joseph Mendelson, a washingtoni székhelyű Nemzetközi Technológiai Értékelési Központ jogi igazgatója. "Mindennap arra kéri a fogyasztókat, hogy legyenek a teszt piacai ezeknek a kockázatoknak" - tette hozzá. USA-beli fogyasztók és környezetvédők a Föld Barátai jelentéssel összhangban már petíciót is benyújtottak az Élelmiszer- és Gyógyszer-engedélyezési Hivatalhoz (FDA).

Megjegyzések:

(1) Oberdörster E (2004). "Manufactured nanomaterials (fullerenes, C60) induce oxidative stress in the brain of juvenile largemouth bass". *Environmental Health Perspectives* 112:1058-1062.

(2) Sayes C, Fortner J, Guo W, Lyon D, Boyd A, Ausman K, Tao Y, Sitharaman B, Wilson L, Hughes J, West J, Colvin V (2004). "The differential cytotoxicity of water-soluble fullerenes". *Nanolett.* 4: 1881-1887

http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2006/05/16/AR2006051601537_pf.html

Brüsszel, 2006. május 17.

Forrás: Föld Barátai sajtóközlemény

Fordította: Gracza Sylvia

EU TANÁCS KONTRA EURÓPAI PARLAMENT: A VESZÉLYES VEGYI ANYAGOK HELYETTESÍTÉSE ELMARAD?

A környezetvédő, a női, az egészségügyi és a fogyasztói szervezeteket komolyan foglalkoztatja az Tanács közös álláspontja az EU jövőbeli vegyi anyag szabályozásáról (REACH), amely nem fogja megvédeni az embereket és a környezetet a mérgező vegyi anyagoktól.

Úgy véljük, hogy a Tanács megszövegezésében lévő kibúvók, amelyre rákerült a környezetvédelmi miniszterek pecsétje, súlyos kétségekre adnak okot a tekintetben, hogy vajon a REACH tényleges fejlődést jelent-e a vegyi anyagokkal kapcsolatos törvénykezésben. A Tanács közös álláspontja nem veszi figyelembe az Európai Parlament első olvasata utáni véleményezését, amelyben arra tesz javaslatot, hogy a veszélyes vegyi anyagokat biztonságosabb alternatívákkal helyettesítsék, ahol csak lehet. Megengedné, hogy a reprodukciós folyamatban mérgező (pl. ftalát DEHP) és a hormonháztartást felborító (pl. bisz-fenol A) karcinogén anyagok a piacon maradhassanak annak ellenére, hogy léteznek biztonságosabb helyettesítők. A kibúvó miatt a korábbiakhoz képest nagyon kicsi a változás, hibás a rendszer, amely képtelen ellenőrzése alá vonni a legveszélyesebb vegyi anyagokat, és hátrál-

tatja a biztonságos, innovatív termékek piacra lépését.

A Tanács megszövegezése drasztikusan csökkenti a biztonsági információt is, amelynek kiadása a vegyi gyártók számára kötelező lenne, különösen a kis mennyiségben gyártott anyagok esetében. Több ezer vegyi anyag maradhat úgy a piacon, hogy közben semmilyen egészségügyi információ nem hozzáférhető róla. Ez szintén csökkenti annak valószínűségét, hogy biztonságosabb helyettesítőket találjanak, és elővigyázatossági intézkedéseket foganatosítsanak a vegyi anyagokra vonatkozóan.

A nem kormányzati szervezetek sürgetik az Európai Parlamentet, hogy erősítse meg támogatását a helyettesítés elvével kapcsolatban a második olvasat során. Úgy látjuk, hogy a helyettesítés lesz a vita keresztttüzében, a törvényileg kötelező gondoskodás és az információhoz való hozzáférés témáival együtt. Ha ezeket az elveket a REACH-ről döntő EU intézmények teljes mértékben jóváhagyják, akkor fogják az európai állampolgárok és környezet hasznát venni az új EU vegyi anyag szabályozásnak.

Brüsszel, 2006. június 27.

Forrás: Föld Barátai sajtóközlemény

Fordította: Gracza Sylvia

SZÉGYENFOLT A HÍRNEVEN: AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG ELHANYAGOLJA A TALAJVÉDELMET?

Az Európai Bizottság meghatározhatatlan időre elhalasztotta a Talaj Tematikus Stratégia javaslat tárgyalását. A stratégia eltűnését nagymértékű belső ellenállás követi és jelöli a bizottság harmadik sikertelen kísérletét, hogy a Hatodik Környezetvédelmi Akcióprogram keretén belül megjelentessen egy Talajvédelmi Stratégiát (6 EAP) 2005. közepére.

A talajok fontos, meg nem újuló erőforrások az egész közösség számára. Már riasztó módon degradálódott az állapotuk. Körülbelül 115 millió hektár van kitéve vízerózióknak és 42 millió hektár szélerózióknak. Az európai talajok majdnem fele (45%-a) alacsony, illetve gyorsan csökkenő szervesanyag tartalmú. Mindez hozzájárul a klímaváltozáshoz és

fenyegeti a mezőgazdasági termelést. Ezenkívül az egészséges talajok biztosítják a kellő vízellátást és az élelmiszertermelést. Több, mint 3,5 millió hektár szennyezett talajról tudunk, amely megtisztítása 59-109 milliárd euróra becsült. Ezért tehát egy olyan EU stratégiát kellene megjeleníteni minden késedelem nélkül, amely a magában foglalt Talaj Keretirányelv javaslat révén összefüggő feladatként kezeli ezeket a kihívásokat.

A bizottság most annak a küszöbén van, hogy feláldozza Európa 10 éves környezetvédelmi napirendjének alapvető részét, amelyet még a parlament és a tanács fektetett le - mondta az EEB politikai igazgatója, Stefan Scheuer.

Brüsszel, 2006. június 8.

Forrás: EEB.

Fordította: Zólyomi Ágnes

VEGYES VISSZAJELZÉSEK A TALAJVÍZ VÉDELMEÉRŐL

Az Európai Parlament június 13-án szavazott az EU Talajvíz Irányelv változásairól, elutasítva a Tanács javaslatát. Az irányelv néhány jogerős javaslatot is tartalmaz, ami magasabb szintre emeli a törvényt, mint csupán szándékok kinyilatkoztatását. Annak ellenére, hogy a parlament blokkolta a Tanács tervezetének legrosszabb részeit, akadnak komoly hibák. Stefan Scheuer, az EEB EU Politikai Igazgatója megjegyezte: A legveszélyesebb kémiai anyagok talajvízbe való bekerülésének megakadályozását nem lehet az országok diszkréciójára hagyni. Főleg mivel a talajvíz az EU országainak 2/3-ának szolgáltató ivóvizet.

Mintegy negyed századon keresztül az 1980-as Talajvíz Irányelv a veszélyes anyagok talajvízbe való bekerülésének megakadályozására kötelezte a kormányokat. A kormányok nem bírtak eleget tenni ennek a törvénynek, habár kismértékű fejlődés látható volt az elmúlt években. A tanács új Talajvíz Irányelvének vázlata, amely az 1980-as törvény helyébe lépne, elmozdítaná a létező kötelezettségeket, amely a veszélyes anyagok termelőit és felhasználóit is kényszerítette biztonságosabb anyagok felhasználására. Ezenkívül az új törvény megengedi, hogy a termelők és felhasználók önkéntes alapon kötelezzék el magukat.

Az Európai Parlament tagjainak nagy többsége elutasította ezt a vázlatot.

A parlament által javasolt törvény minden olyan kémiai anyagot kivételnek tekintene a talajvízbe kerülő tiltás alól, amelyet az EU engedélyezett specifikus használatra (pl.: mezőgazdasági peszticidek, vagy ipari rákkeltő hatású közepes vegyi anyagok). Ez a trágyából kilúgozott peszticidek vagy helytelenül használt rákkeltő anyagok talajvízbe való beáramlásának engedélyezését jelentené.

Sajnos a parlament elfogadta a tanács valószínűleg sokkal gyengébb fennhatóságát a diffúz szennyezés felett. Csak akkor kell ezzel foglalkozni, "amikor az technikailag lehetséges". A parlament legalább azt tisztázta, hogy a mezőgazdaságnak figyelembe kell vennie egy új és általános 50 mg nitrát/liter standardot a talajvízben, ami az ivóvízben lévő legális határérték.

Forrás: EEB sajtóközlemény

Fordította: Zólyomi Ágnes

AKCIÓTERV AZ EU ERDŐGAZDÁLKODÁS VERSENYKÉPESSÉGÉNEK FOKOZÁSÁRA

A bizottság tizennyolc kulcslépéssel igyekszik erősíteni az EU erdőgazdálkodásának versenyképességét, miközben szándékai szerint tiszteletben tartja a fenntartható erdőgazdálkodás céljait is.

HÁTTÉR:

Az új, június 15-én bemutatott akcióterv az EU 1998. decemberében elfogadott Erdészeti Stratégiájára épül. Habár az erdészeti törvények a tagállamok hatáskörébe tartoznak, az 1998-as stratégia megnevezte a közös megközelítés szükségét, amely a fenntartható erdőgazdálkodás alapul és kiemeli az erdők többfunkciós szerepét.

2005. márciusában a bizottság elemezte az Erdészeti Stratégia végrehajtását és észrevette, hogy több EU lépésre van szükség az EU erdészeti szektorának versenyképességének fokozására, azonban figyelembe kell venni a környezet és társadalmi szempont egyensúlyát a gazdasági elemek végrehajtásával együtt. Ezért a Tanács megbízta a Bizottságot egy új Erdészeti Akcióterv kibocsátásával 2006. közepéig.

Az erdészeti politika legnagyobb kihívása, hogy megtalálja a helyes egyensúlyt a különböző, társadalomnak hasznos erdőfunkciók közül (az erdészet multifunkcionalitása). Ilyen a gazdasági funkció, mint faáru forrás, bútornyag, papír, karton, vagy energia (biomassza); az ökológiai funkció (biodiverzitás, víz- és talajvédelem, klímaváltozás csillapítás) és a társadalmi funkciók (rekreációs szolgáltatások, turizmus). Az erdészeti politika másik aspektusa a más politikai egységekkel való szoros kapcsolata, mint pl.: vidékfejlesztési politika, környezetvédelmi és energiapolitika, ipari és kutatás-fejlesztés politika vagy kereskedelmi politika.

Az EU erdészeti ipara sok kihívással áll szemben a globalizáció eredményeként:

- Verseny az alacsonyabb áron kínáló termelőkkel a fejlődő országokból;
- Illegális fakitermelés
- Nagyobb igény fajparai termékekre és szolgáltatásokra
- Klímaváltozás
- Környezeti degradáció

Az ötéves (2007-2011) akcióterv, amely megpróbálja megtalálni a válaszokat ezekre a komplex kihívásokra, 4 fő célterülettel rendelkezik:

- Az erdészeti szektor hosszú távú versenyképességének fejlesztése
- Környezetvédelem
- Az életminőséghez való hozzájárulás
- illetve a koordináció és kommunikáció támogatása ezeken a területeken

Az akcióterv egy 18 kulcskérdésből álló keretet határoz meg, amit EU és tagállami szinten kell alkalmazni. Ezen lépések legnagyobb része általános (vizsgálja a globalizáció hatásait az EU erdészet versenyképességére, vagy az EU erdők védelmének fokozása, esetleg olyan politikai lépések újra meghatározása, amelyeket már máshol definiáltak pl. erdő biomassza használatának támogatása energiatermelés céljából).

ÁLLÁSPONTOK:

Az ACE (Szövetség a Papírdobozért és a Környezetért) kifejezte az akcióterv célterületeinek támogatását, ugyanakkor azonban kérdéseket vetett fel arra nézve, hogy hogyan lehet növelni az energiatermelésben az erdők használatát, csakúgy, mint a CEPI (Európai Papírgyártás Konföderációja).

Forrás: www.euractive.com.

Fordította: Zólyomi Ágnes

KÖRNYEZETPOLITIKAI HÍREK AZ EURÓPAI UNIÓBÓL

KIADJA ÉS TERJESZTI: MAGYAR TERMÉSZETVÉDŐK SZÖVETSÉGE

1091 BUDAPEST, ÜLLŐI ÚT 91/B. III. 21. TEL: 216-7297 FAX: 216-7295 DRÓTPOSTA: INFO@MTVSZ.HU

SZERKESZTŐK: SCHMUCK ERZSÉBET, BOTÁR ALEXA

NYOMDAI MUNKÁK: MICROPRESS KFT. KÉSZÜLT 800 PÉLDÁNYBAN

ENG. SZÁM: 2.9.1/1076-1/2005.

A szerkesztők köszönettel vesznek minden - a hazai környezetvédelemmel és az Unióval kapcsolatos eseményekre, kiadványokra vonatkozó - információért és a hírlevelet érintő egyéb (kritikai) észrevételért. Lapzártá minden hónap 20-án. A cikkben közölt kijelentések és vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztők álláspontját! A Hírlevélben közölt írások egyeztetés után a forrás feltüntetésével közölhetők más kiadványokban. A hírlevél anyagai, illetve a terjedelmi okokból kimaradt cikkek az interneten is olvashatók:

http://www.mtvsz.hu/programok_sublist.php?which=11